

**UCHWAŁA NR XXI/165/2021
RADY GMINY CZASTARY
z dnia 24 maj 2021r.**

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego
na lata 2021-2023**

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5, art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U z 2020r. poz. 713 i 1378), art. 1 ust 1, art.2 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020r. poz. 685), § 1 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 (Dz. U. z 2017r., poz. 458) uchwała się co następuje:

Rada Gminy w Czastarach postanawia co następuje:

- § 1. Przyjmuje się Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2021-2023 stanowiący załącznik do uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Czastary
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Marek Dudka

GMINNY PROGRAM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO NA LATA 2021-2023

Zdrowie psychiczne jest fundamentalnym dobrem osobistym człowieka, a ochrona praw osób z zaburzeniami psychicznymi należy do obowiązków państwa.

I. WPROWADZENIE

Podstawą opracowania Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2021-2023 jest :

- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego t.j. (Dz. U. z 2020r. poz. 685)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 (Dz. U. z 2017r, poz. 458)
- Ustawa z dnia 12 marca 20-04r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020r. poz. 1876 ze zm.)
- Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020r. poz. 713 ze zm.)
- Ustawa z dnia 26 październik 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019r. poz. 2277 ze zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020r. Poz. 2050)

Program zakłada realizację celów i kierunków, rozpoznanie zjawiska i jego lokalnych uwarunkowań w drodze budowania i udoskonalania współpracy pomiędzy instytucjami i specjalistami zaangażowanymi w ochronę zdrowia psychicznego. Pozwoli to na wypracowanie skuteczniejszych i bardziej efektywnych rozwiązań.

1. Promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym;
2. Zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznych;
3. Kształtowania wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości a także przeciwdziałania ich dyskryminacji.

Opieka zdrowotna nad osobami z zaburzeniami w gminie Czastary jest realizowana w ramach podstawowej opieki medycznej w formie doraźnej, finansowanej ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia na świadczenia zdrowotne.

Z budżetu Gminy Czastary finansowane są zadania z zakresu pomocy społecznej, które nakreśla ustawa o pomocy społecznej.

Do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka w tym osób z zaburzeniami psychicznymi.

II. LOKALNA DIAGNOZA ZJAWISKA ZABURZENIA PSYCHICZNEGO

Zgodnie z zapisem art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego osoby z zaburzeniami psychicznymi, to osoby, które są :

1. chore psychicznie (wykazujące zaburzenia psychotyczne)
2. upośledzone umysłowo
3. wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczone są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Z danych statystycznych przedstawionych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego wynika, na podstawie wyników badania Epidemiologia zaburzeń psychiatrycznych EZOP w badanej próbie (10 tys. respondentów w losowej próbie osób między 18–64 r. ż.) u 23,4% osób rozpoznano w ciągu życia przynajmniej jedno zaburzenie psychiczne. U około 10% badanej populacji stwierdzono zaburzenia nerwicowe, wśród których do najczęstszych należały fobie specyficzne (4,3%) i fobie społeczne (1,8%). Natomiast zaburzenia nastroju wśród zgłaszanych dolegliwości stanowią łącznie 3,5%, w tym aż 3% stanowi depresja.

Należy zaznaczyć, że depresja przez wzrost rozpowszechnienia staje się coraz bardziej istotnym problemem zdrowotnym oraz społecznym.

W znacznym stopniu wzrósł stres w pracy, jest drugim czynnikiem pod względem występowania zdrowotnym. Może nie tylko zniszczyć zdrowie pracownika, lecz również przyczynić się do zmniejszenia poziomu efektywności. Konsekwencje stresu w miejscu zatrudnienia dotyczą w takim samym stopniu pracownika, jak i organizację. Dlatego tak ważne jest, aby wiedzieć, jak zapobiegać wystąpieniu tego niesprzyjającego elementu w środowisku pracowniczym.

Wraz z zaburzeniami psychicznymi bądź problemami psychicznymi występuje odrzucenie społeczne tzw. naznaczenie, pozbawia ludzi szansy na normalne życie w społeczeństwie, narusza ich prawa człowieka a także ogranicza.

Grupami społecznymi najbardziej narażonymi na wykluczenie społeczne są:

- osoby niepełnosprawne,
- osoby chore psychicznie,
- uzależnieni,
- długotrwale bezrobotni,
- opuszczający zakłady karne i poprawcze,
- kobiety samotnie wychowujące dzieci,
- ofiary patologii życia rodzinnego,
- osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych,

Osoby posiadające choroby psychiczne również w dużej mierze są dyskryminowane. Na skutek takich zdarzeń mogą również występować objawy depresji jak również i innych chorób związanych z zdrowiem psychicznym.

Ważnym elementem jest identyfikacja dostępnej infrastruktury i środków, które mogły by się przyczynić do wsparcia zarówno promocji jak i profilaktyki zdrowia psychicznego.

Według danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Czastarach w oparciu o kryteria definicji zaburzeń psychicznych sformułowanej w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało:

- w 2018r. – 42 osoby z zaburzeniami psychicznym
- w 2019r. – 45 osoby z zaburzeniami psychicznymi
- w 2020r. – 45 osoby z zaburzeniami psychicznymi

Opiekę zdrowotną także dla osób z chorobami psychicznymi realizuje Ośrodek Zdrowia w Czastarach w ramach podstawowej opieki medycznej w formie doraźnej. W gminnym Ośrodku Zdrowia brak jest lekarza o specjalności psycholog, psychiatra.

Finansowane są z budżetu Gminy Czastary zadania z zakresu pomocy społecznej.

W związku z realizacją zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi odbywa się poprzez:

- Poradnictwo specjalistyczne dla rodzin, w szczególności poradnictwo prawne, psychologiczne a także rodzinne- realizowane w ramach działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czastarach
- Podejmowanie działań interwencyjnych w celu umieszczenia osoby w szpitalu psychiatrycznym bez jej zgody, w trybie nagłym
- Podejmowanie działań w celu uzyskania postanowienia sądu o umieszczeniu w szpitalu psychiatrycznym, zakładzie opiekuńczo - leczniczym a nawet w domu pomocy społecznej
- Kierowanie do Domu Pomocy Społecznej dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego
- Podejmowanie działań w celu częściowego lub całkowitego ubezwłasnowolnienia
- Realizacja zadań wynikających z ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, ustawy o pomocy społecznej

- Podejmowanie działań w celu uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności, stopniu niepełnosprawności oraz o wskazaniach do ulg i uprawnień

W Urzędzie Gminy Czastary przyjmuje 3 razy w miesiącu terapeuta ds. uzależnień. Pomaga osobom uzależnionym, współuzależnionym a także osobom mającym problem ze zdrowiem psychicznym.

CELE GŁÓWNE PROGRAMU

Dla Gminnego programu ochrony zdrowia psychicznego stanowi Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego, zgodnie z którym celem głównym programu jest:

1. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb;
2. Prowadzenie działań na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi;
3. Monitorowanie i ocena skuteczności działań realizowanych w ramach Programu

IV . CELE SZCZEGÓŁOWE

W zakresie promowania zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym:

1. Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym
2. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi opieki specjalistycznej
3. Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi

Rezultaty Programu

W wyniku realizacji założonych celów, przewiduje się, że zostaną osiągnięte następujące rezultaty:

- Wzrośnie skuteczność w przeciwdziałaniu chorobom psychicznym,
- Nastąpi wzrost świadomości społeczeństwa na temat funkcjonowania osób z zaburzeniami psychicznymi.
- Wzrośnie świadomość społeczna w zakresie radzenia sobie z trudnymi sytuacjami.
- Nastąpi polepszenie sytuacji osób z zaburzeniami psychicznymi: bytowej, zdrowotnej i społecznej.

W działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin a także inne osoby fizyczne i prawne.

V. SPOSÓB REALIZACJI

1. Zwiększenie pomocy i oparcia bytowego dla osób z zaburzenia psychicznym poprzez udzielanie samopomocy środowiskowej (ŚDS), pomocy bytowej, mieszkaniowej i specjalistycznych usług opiekuńczych, kierowanie do DPS, kierowanie na komisje do spraw orzekania o niepełnosprawności, kierowanie do Poradni Zdrowia Psychicznego.
2. Wspieraniu samopomocowych inicjatyw pacjentów i ich rodzin oraz organizacji pozarządowych sprzyjających rozwojowi form oparcia społecznego dla osób zaburzeniami psychicznymi.
3. Współpraca gminy Czastary w zakresie pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie i Środowiskowy Domem Samopomocy w Osieku z Filią w Czastarach i Chróście oraz innymi placówkami wspierającymi.

VI. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

1. Budżet Gminy Czastary
2. Środki Narodowego Funduszu Zdrowia
3. Środki pozabudżetowe.

VII. KOORDYNATOR PROGRAMU

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czastarach

VIII. PODMIOTY UCZESTNICZĄCE

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czastarach
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czastarach
3. Zakład Opieki Zdrowotnej „Domestica” w Czastarach.
4. Placówki oświatowe na terenie gminy Czastary
5. Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
6. Komenda Powiatowa Policji Wieruszów
7. Środowiskowy Dom Samopomocy w Osieku z filią w Czastarach i w Chróście
8. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie
9. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Wieruszowie
10. Poradnie Zdrowia Psychicznego w Wieruszowie

IX. MONITOROWANIE REALIZACJI PROGRAMU

Wójt Gminy Czastary sprawuje na bieżąco nadzór nad realizacją programu i podejmuje niezbędne dziania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie.

Gminny Program Ochrony i Promocji Zdrowia Psychicznego na lata 2021 – 2023 jest zgodny z Narodowym Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017 – 2022 i stanowi część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

X. PODSUMOWANIE

Proponowany program zawiera priorytety promocji zdrowia psychicznego i wyznacza kierunki w zakresie poprawy stanu zdrowia psychicznego mieszkańców oraz zaspokojenia ich potrzeb zdrowotnych. Zakłada ograniczenie i likwidację przyczyn powodujących zaburzenia psychiczne poprzez profilaktykę zdrowotną, edukację społeczną oraz wspieranie zdrowie psychicznego.

Brak wiedzy na temat chorób psychicznych skutkuje brakiem tolerancji, strachem, dyskryminacja osoby chorej i jej izolacja społeczną.

Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2021-2023 to szansa na rozwój wsparcia psychicznego i możliwość uwagi na problemy osób dotkniętych chorobami natury psychicznej na terenie gminy.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Marek Dudka